

متن پرسش

درود خداوند بر شما: می‌خواستم ببینم چگونه می‌توان به یگانگی و حکمت و نظم خداوند اصطلاحاً یقین پیدا کرد؟ چرا که اثبات‌های معروف؛ مثلاً اگر دو خداوند وجود داشت پس می‌بایست در جهان بی‌نظمی وجود می‌داشت از آنجایی که همه چیز نظم دارد پس خداوند یگانه است، از نظر من دارای خللهایی هستند. مثلاً ممکن است دو خداوند یا بیش‌تر از دو تا خداوند وجود داشته باشد که قبل از کارهایی که می‌خواهند انجام دهند، مشورت می‌کنند و نتیجتاً بی‌نظمی به وجود نمی‌آید. یا در بحث نظم بعضی سیارات ناهماهنگ و برعکس سیارات دیگر می‌چرخند و نمی‌توان نظم کاملی در آن‌ها دید (اصلاً تعریف نظم چیست؟). حتی حکمت الهی هم خودش خلل دارد که بعضی اشیا هنوز دلیلی برای ضرورت وجودشان مثل آپاندیس یا علف هرز پیدا نشده. اگر جواب قانع‌کننده‌ای دارید لطفاً جواب دهید. ممنون.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: به نظر بنده «برهان صدیقین» جناب ملاصدرا در این مورد بسیار توانا است. کتاب «از برهان تا عرفان» همراه با شرح صوتی آن که هر دو بر روی سایت هست، **إِنْ شَاءَ اللَّهُ** مفید خواهد بود. موفق باشید